

Utvärdering av lagen om energi- kartläggning i stora företag (EKL)

Analys och resultat av enkätsvar 2024

Rapporten är framtagen
av Sweco på uppdrag av
Energimyndigheten

Denna rapport är framtagen av Sweco
på uppdrag av Energimyndigheten

Energimyndighetens publikationer kan laddas ner
eller beställas via energimyndigheten.se

Statens energimyndighet, februari 2025
ER 2025:07
ISSN 1403-1892
ISBN (pdf) 978-91-7993-223-7

Grafisk form: Energimyndigheten (omslag), Arkitektkopia AB (inlaga)
Tryck: Arkitektkopia AB, Bromma

Förord

Den 1 juni 2014 trädde lag (2014:266) om energikartläggning i stora företag, (EKL) i kraft. Lagen syftar till att främja en förbättrad energieffektivitet i stora företag. Vart fjärde år utvärderas lagen genom en enkät för att bland annat få svar på företagets upplevda nytta av energikartläggningen samt vilken effekt lagen har på företagets arbete med energieffektivisering. Syftet är även att ge Energimyndigheten ett underlag för hur vi kan vidareutveckla arbetet med lagen och skapa så stor nytta som möjligt för de företag som omfattas av kravet att energikartlägga sin verksamhet.

Denna rapport har tagits fram av Sweco som under 2024 fick uppdraget av oss på Energimyndigheten att utvärdera lagen. Uppdraget bestod av två delar, dels att utvärdera lagen under perioden 2020–2023 men även att göra en jämförelseanalys av enkätsvaren 2020 och 2024. I denna rapport redovisas resultat med analys från den senaste fyraårsperioden. Samtliga slutsatser, analyser och rekommendationer är konsultens egna. Resultatet från det andra deluppdraget redovisas i rapporten Jämförelseanalys mellan enkätsvar 2020 och 2024 (ER 2025:08).

Resultaten från utvärderingen visar att företagen i hög grad genomför åtgärder som identifieras i energikartläggningen. Enligt Energimyndighetens uppgifter från företagets slutrapporter motsvarar det 2,2 TWh/år och en möjlig besparingspotential på 6,3 TWh/år. Av utvärderingen framkommer även att företagen är positiva till både de certifierade energikartläggarnas och Energimyndighetens arbete men att det även finns utrymme för förbättringar i utformning och genomförande av EKL. Utvärderingen är värdefull för att Energimyndigheten ska kunna utveckla och förbättra arbetet med EKL och tackar alla som bidragit med synpunkter.

Carl Mikael Strauss
Enhetschef Näringsliv

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Om EKL	4
3	Uppdraget	5
3.1	Uppdragets omfattning	5
3.2	Materialinsamling	5
3.3	Enkät till stora företag	5
4	Företagens uppfattning om energikartläggningen	6
4.1	Företagens upplevda nytta	6
4.2	Om Energimyndighetens arbete	8
5	Energikartläggarnas uppfattningar om energikartläggningen	10
5.1	Kartläggarna har erfarenhet	10
5.2	Energikartläggarnas uppfattning av EKL	11
5.3	EKL som arbetssätt	11
5.4	Energikartläggarnas uppfattning om Energimyndigheten	12
6	Genomförandet av kartläggningen	13
6.1	Energikartläggning genom energikartläggare	13
6.2	Upplevelser av energikartläggaren	14
6.3	Energikartläggning inom ett ledningssystem	15
7	Resultat och utfall	16
7.1	Energikartläggningarna har identifierat och resulterat i åtgärder	16
7.2	Resultat i TWh och kostnader	17
7.3	Vad energikartläggningen har lett till	20
7.4	Andra nyttor med energikartläggningen	20
8	Utvecklingsmöjligheter	22
8.1	Åtgärder i fokus för ökad nytta av EKL	22
8.2	Behov för att genomföra ytterligare åtgärder för energieffektivisering	22
8.3	En positiv bild av både EKL och Energimyndigheten	23
9	Slutsatser	24

1 Sammanfattning

Sweco genomför en utvärdering av Lag om energikartläggning i stora företag (EKL) på uppdrag av Energimyndigheten. Denna rapport presenterar resultat och analys av den datainsamling som genomförts under första halvåret 2024. För utvärderingen har Sweco använt enkäter för att samla in underlag. En enkät skickades till de företag som omfattas av lagstiftningen, med en svarsfrekvens på 82 procent. En annan enkät skickades till certifierade energikartläggare, med en svarsfrekvens på 51 procent.

Resultaten av enkäten till företagen visar att de i stor utsträckning har genomfört åtgärder som identifierats under den senaste energikartläggningsperioden, med åtgärder kring belysning och ventilation som de vanligast förekommande. Andra vanliga åtgärder inkluderar byte av tryckluft, installation, värmeåtervinning, styrning, optimering, solceller, värmesystem, konvertering, ventilationsaggregat och isolering. Den totala energieffektiviseringspotentialen som identifierats av de svarande företagen uppgår till 4 TWh, och de genomförda åtgärderna uppskattas ha bidragit med en besparing på totalt 1,5 TWh per år.

Energikartläggningarna har huvudsakligen genomförts av energikartläggare, där 82 procent av företagen har använt sig av sådana tjänster. Företagen anser att ökad lönsamhet är viktigt för att motivera ytterligare åtgärder för energieffektivisering. Det finns en önskan om att Energimyndigheten ska agera mer proaktivt och förtydliga lagstiftning och riktlinjer.

Företagens erfarenheter av energikartläggare är generellt positiva, men det finns en variation i upplevelser och synpunkter, särskilt när det gäller kostnaden för energikartläggarens arbetsinsats. Energikartläggarna anser att energikartläggningar är värdefulla och ser möjligheter för förbättringar i Energimyndighetens kommunikation och vägledning. Många av energikartläggarna önskar att motivationen till att genomföra fler åtgärder var större hos företagen.

Sammanfattningsvis visar utvärderingen att EKL har bidragit till energieffektivisering i stora företag, men det finns fortfarande utrymme för förbättringar i utformning och genomförande av EKL. Det finns förhoppningar och förväntningar på att Energimyndigheten ska förtydliga definitioner och uppdatera vägledningar i samband med det kommande direktivet om energieffektivisering.

2 Om EKL

Lag om energikartläggning i stora företag (hädanefter EKL) trädde i kraft 1 juni 2014. Lagen tillkom med syfte att främja en ökad energieffektivisering i stora företag. Lagen instiftades även med syfte att uppfylla de krav EU ställer på medlemsstaternas energieffektivisering. Energimyndigheten är den myndighet som ansvarar för uppföljning och tillsyn enligt lagen. Enligt lagen omfattas de företag som:

- Sysselsätter minst 250 personer och
- Har en årsomsättning som överstiger 50 miljoner EUR, eller en balansomräkning som överstiger 43 miljoner EUR per år

Sedan lagen tillkom har Energimyndigheten arbetat aktivt med att sprida information, stöd och vägledning till stora företag. Arbetet har innefattat att informera företagen om hur de kan energieffektivisera sin verksamhet och vilken dokumentation de förväntas sammanställa till myndigheten. Dessa vägledningar har även specificerats till olika branscher. Ett liknande arbete gällande energikartläggningar har även gjorts av Energimyndigheten för små och medelstora företag.

Energimyndighetens arbete med EKL har tidigare utvärderats 2020. Resultaten har inte publicerats i en rapport.

I EU:s reviderade energieffektiviseringsdirektiv (2023/1791) omdefinieras vilka som omfattas av kravet på energikartläggningar till alla företag som förbrukar energi över ett tröskelvärde, oavsett storlek på företaget. Detta innebär att även små och medelstora företag som uppfyller denna definition kommer att omfattas.

3 Uppdraget

3.1 Uppdragets omfattning

Sweco har uppdragits av Energimyndigheten att genomföra en utvärdering av EKL. Utvärderingen ska bygga på de resultat som framkommit från en tidigare utvärdering av lagen¹ och innefatta två delar:

- en enkät för att utvärdera resultaten för de företag som omfattats av den andra fyraårsperioden (2020–2023),
- en utvärdering² av EKL för perioden (2016–2023) inför det nya energieffektiviseringsdirektiv som beslutats av EU tidigare i år.

Utvärderingen avser bedöma de effekter EKL har haft hos de företag som omfattas av lagen samt hur Energimyndigheten har implementerat lagen. En huvudsakligen summativ ansats.

3.2 Materialinsamling

För uppdraget har Sweco genomfört en enkät till stora företag som omfattas av EKL, och en enkät till de certifierade energikartläggare som genomfört kartläggningar.

3.3 Enkät till stora företag

I tidigare utvärderingsuppdrag av EKL etapp 1 togs en enkät fram och besvarades av företag som berördes av lagen. Denna enkät har Sweco uppdaterat och bearbetat i samråd med uppdragsgivaren. Frågeformuleringarna i enkäten har förhållits till den tidigare enkäten för att säkerställa jämförbarhet mellan undersökningsomgångarna.

Enkäten har skickats ut till samtliga 1 178 företag som omfattas av lagstiftningen. 959 av företagen har besvarat åtminstone enkätens inledande fråga, vilket motsvarar en svarsfrekvens om 82 procent. Den sista frågan besvarades av 904 personer, vilket är ett mindre partiellt bortfall. Detta innebär att enkäten har en god representativitet för de företag som omfattas av EKL.

3.3.1 Enkät till energikartläggare

I syfte att få en fördjupad förståelse gällande ändamålsenligheten i EKL och dess bidrag till de stora företagens energieffektivisering tog Sweco även fram en enkät till certifierade energikartläggare. Även denna enkät utformades i samråd med Energimyndigheten. Frågorna hade en liknande inriktning som företagsenkäten, men med fördjupande frågor gällande själva genomförandet av kartläggningarna.

Enkäten gick ut till samtliga 213 certifierade energikartläggare. Av dessa påbörjade 123 personer enkäten och 110 fullföljde den i sin helhet, vilket motsvarar en svarsfrekvens om 51 procent. Respondenterna representerar dock en högre andel av de genomförda energikartläggningarna, då många respondenter genomfört kartläggningar åt flera företag. Resultaten från enkäten presenteras i Kapitel 5.

¹ Enkäten från 2020 genomfördes av Faugert & Co och resultaten är inte publicerade i en rapport.

² Utvärdering av lagen om energikartläggning i stora företag (EKL) – Jämförelseanalys mellan enkätsvar 2020 och 2024 (ER 2025:08)

4 Företagens uppfattning om energikartläggningen

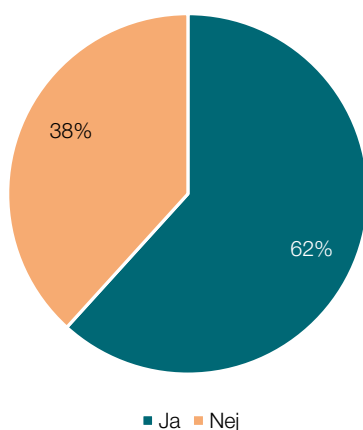
I följande avsnitt presenteras hur företagen uppfattar energikartläggningen och Energimyndighetens arbete utifrån de enkätsvar som samlats in.

4.1 Företagens upplevda nytta

Enkätens inledande frågor berörde företagens upplevelser av nyttan med att genomföra energikartläggningar, både på en övergripande nivå och mer specifikt i förhållande till kostnader och syn på energieffektivisering. Svaren på frågorna ger därigenom en indikation på vilket värde företagen tillskriver energikartläggningar, samt kartläggningens bidrag till energieffektivisering.

4.1.1 EKL upplevs vara av nytta för företagen

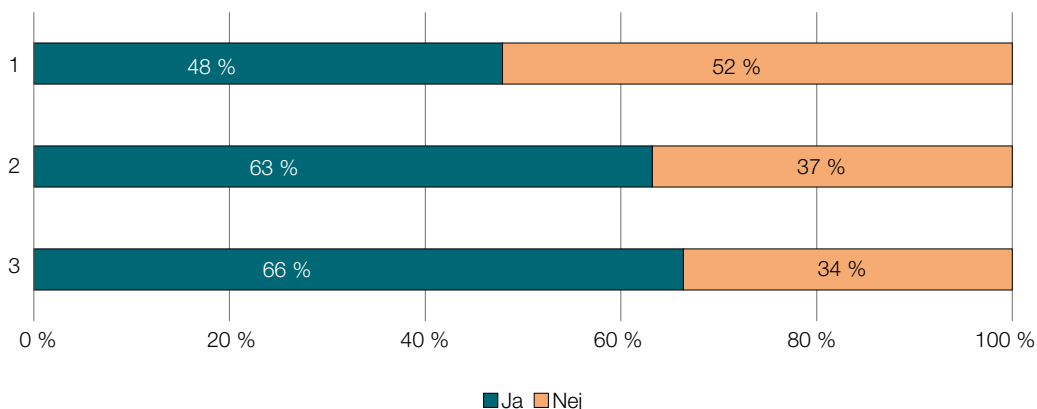
En övervägande majoritet, 62 procent, uttrycker att den senaste energikartläggningsperioden varit till nytta för företaget. Se fördelningen i Figur 1. Själva upplevelsen av nyttan skiljer sig dock åt, där vissa av respondenterna uttrycker i fritextsvaren att detta arbete troligen gjorts även utan kraven på energikartläggningar. Andra påpekar dock att det fanns en nytta i lagkravet.

Figur 1. Upplever du att företaget haft nytta av den senaste energikartläggningsperioden? (n = 959)

En fördjupad analys har gjorts av företagens upplevda nytta i förhållande till deras energianvändning. Företag med lägre årlig energianvändning än 2,8 GWh upplever en lägre nytta av energikartläggningar än övriga. 87 respondenter, motsvarande 52 procent, av de företagen har svarat nej. I Figur 2 presenteras fördelningen av företagens svar utifrån energianvändning i tre spann. Grupp 1 motsvarar företagen Under 2,8 GWh, Grupp 2 företag med en energianvändning i spannet 2,8–23,6 GWh och Grupp 3 företag med en energianvändning över 23,6 GWh.

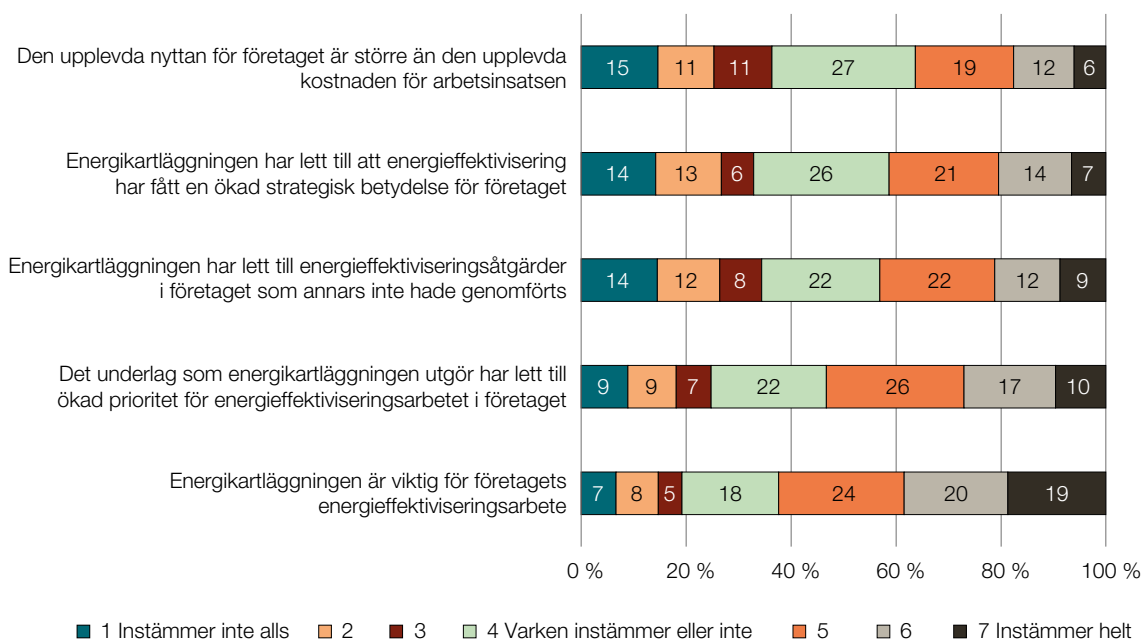

Figur 2. Upplever du att företaget haft nytta av den senaste energikartläggningsperioden? (n = 955)

4.1.2 EKL bidrar med olika typer av nytta

Då företagen ombads värdera nyttan av energikartläggningar i förhållande till mer specifika delar (kostnad, strategisk betydelse för energieffektivisering, genomförda energieffektiviseringsåtgärder eller ökad prioritet för energieffektivisering) är svaren över lag positivt viktade, särskilt vad gäller energikartläggningen som viktig del för företagets energieffektiviseringsarbete. Av Figur 3 framkommer att 63 procent i någon grad instämde med påståendet, alltså motsvarande svarsalternativ 5 till 6. Inget av påståendena fick en negativ övervikt. Störst andel icke instämmande svar, svarsalternativ 1 till 3, gällde upplevd nytta av energieffektivisering i förhållande till kostnad för arbetsinsatsen, 37 procent. En hög andel av svaren för respektive påstående ställde sig dock neutrala till samtliga påståenden, mellan 18 och 27 procent.

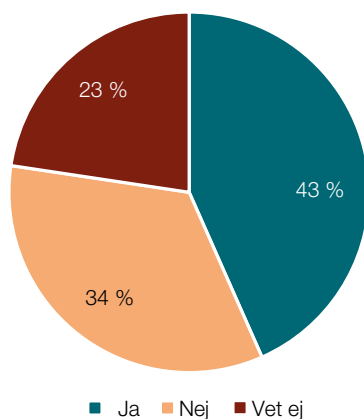

Figur 3. Företagens upplevelser av energikartläggningens olika typer av bidrag (n = 960-957)

4.2 Om Energimyndighetens arbete

4.2.1 Möjligheten till att prioritera har gynnat många företag

Fyra av tio (43 procent) uppger att möjligheten att prioritera inom den betydande energianvändningen har underlättat och effektiviserat arbetet i företaget, se Figur 4.

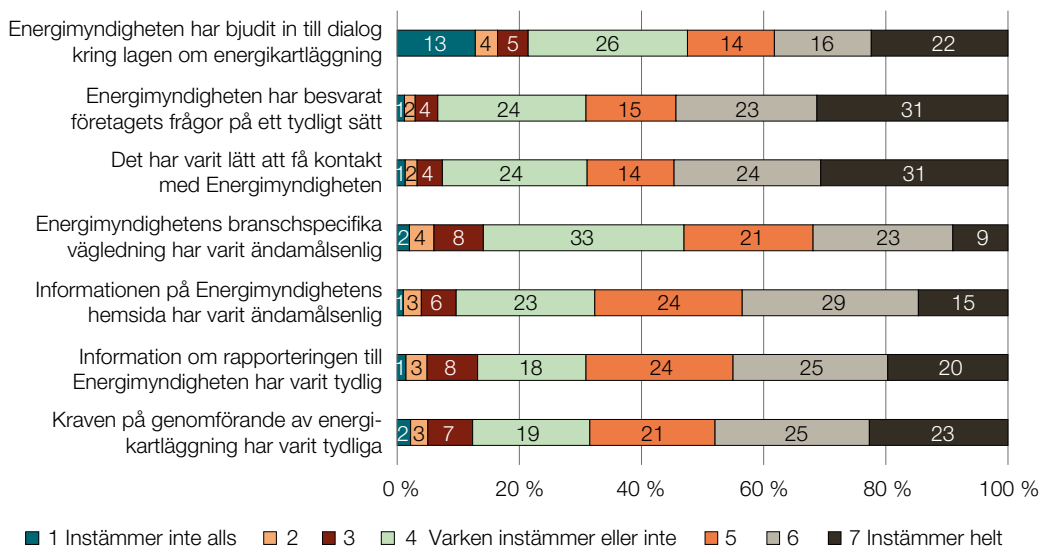

Figur 4. Har möjligheten till att prioritera inom den betydande energianvändningen underlättat och effektiviserat arbetet i företaget? (n = 959)

När respondenterna får utveckla sina svar i en fritextfråga lyfter flera fram att möjligheten till prioriteringar har underlättat arbetet, eftersom åtgärdsförslag presenterats i tidigare energikartläggningar. Det är dock flera företag som menar att de har etablerat dessa processer sedan tidigare och att EKL därigenom inte bidragit till att underlätta eller effektivisera arbetet. Det märks i fritextsvaren av andelen företag som på olika sätt uttrycker att de nyttjar energikartläggningarna som en kompletterande insats. 90 respondenter uttrycker det med att använda ordet ”redan” på olika sätt. En enkätrespondent uttryckte det som att de ”redan [hade] ett bra fokus på att minska energianvändningen. EKL:en visade på bra exempel för att göra just det.”

4.2.2 Positiva uppfattningar om Energimyndigheten

Företagen uppfattar att Energimyndigheten gör ett bra jobb med EKL. Det framkommer av svaren som presenteras i Figur 5. Det är dock en hög andel av dem som inte har någon direkt kontakt med myndigheten, utan dialogen sker främst genom de energikartläggare som anlitas för att fullfölja lagens krav³.

Figur 5. Företagens upplevelser av Energimyndighetens arbete (n = 958–957)

Figur 5 visar att en övervägande del av svaren är positivt viktade. Över 50 procent av respondenterna instämmer i någon grad positivt till de olika delar av Energimyndighetens jobb som de förväntas svara på. Av fritextsvar som framkommit i enkäten efterfrågas uppdaterade eller mer branschspecifika vägledningar. De branschspecifika vägledningarna som efterfrågas följer dock inget särskilt mönster, utan tycks mest beröra mycket specifika typer av företagsverksamheter.

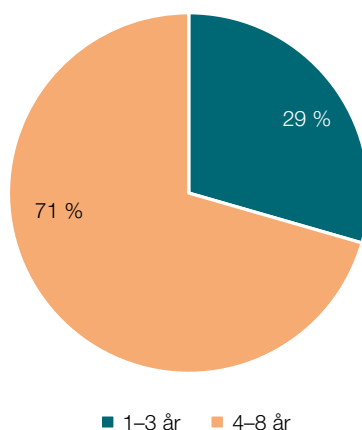
³ En hög andel, mellan 33–40 procent, av de svarande har valt alternativet "Vet ej" på påståendena om Energimyndighetens arbete. Dessa svar har inte tagits med i denna presentation, eftersom det kan innebära en något missvisande bild. Deras svar kan bero på att mycket av den dialogen hanterats med hjälp av en certifierad energikartläggare i stället, vilket framgår i efterföljande fritextsvar. Således tycks dessa respondenter inte ansett att det funnits ett behov av någon dialog.

5 Energikartläggarnas uppfattningar om energikartläggningen

I följande avsnitt presenteras de certifierade energikartläggarnas uppfattningar om energikartläggningen. Presentationen är uppdelad i tre avsnitt. Inledningsvis presenteras deras övergripande uppfattningar av EKL. Därefter följer en fördjupad beskrivning av energikartläggningar som arbetssätt. Slutligen presenteras de certifierade energikartläggarnas uppfattning av Energimyndigheten.

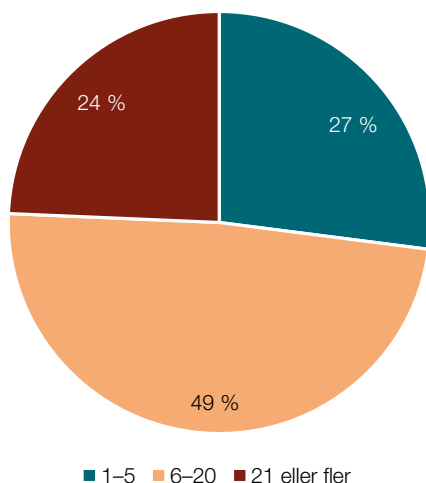
5.1 Kartläggarna har erfarenhet

De energikartläggare som besvarat enkäten har fått besvara två bakgrundsfrågor; en gällande antalet år de varit certifierade energikartläggare och en gällande antalet energikartläggningar de genomfört. 71 procent av energikartläggarna har varit certifierade åtminstone fyra år. Det innebär att en hög andel av de som besvarat enkäten har en lång erfarenhet av att genomföra energikartläggningar.

Figur 6. Vänligen ange antalet år du har arbetat som certifierad energikartläggare (n = 112)

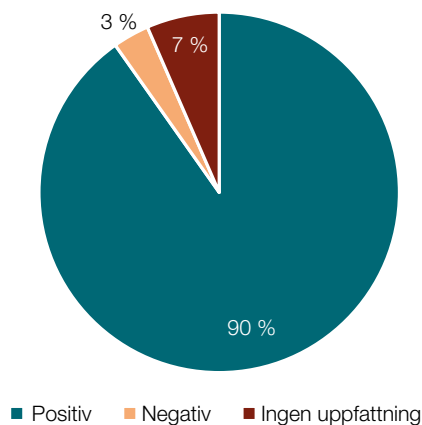
Den långa erfarenheter av att genomföra energikartläggningar återspeglas även i antalet kartläggningar respektive respondent genomfört. 81 respondenter, motsvarande 73 procent, av de svarande har själva genomfört sex eller fler energikartläggningar. Det innebär att de anlitas av flera företag för att stötta dem i sin energikartläggning.

Figur 7. Uppskattningsvis hur många energikartläggningar enligt EKL har du genomfört? (n = 111)

5.2 Energikartläggarnas uppfattning av EKL

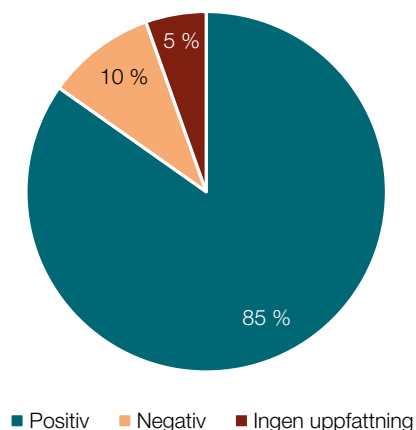
Energikartläggarna har i stor utsträckning en positiv bild av EKL och av nyttan av att genomföra energikartläggningar. Det kan ses som självklart, eftersom lagen och arbetsprocessen är grunden för deras uppdrag. Uppfattningarna kan dock skilja sig över tid, eftersom lagen existerat under en tioårsperiod. Hela 90 procent av de svarande i enkäten är positiva till EKL som lagstiftning, och endast tre procent har en negativ uppfattning om EKL. Se fördelningen över svaren i Figur 8.

Figur 8. Vad är din uppfattning om EKL som lagstiftning? (n = 113)

5.3 EKL som arbetssätt

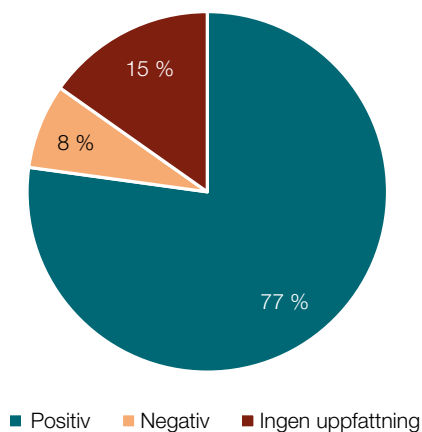
En självklar följdfråga till uppfattningen om EKL är att undersöka om lagstiftningen även bidrar till åtgärder. Enligt energikartläggarna är så fallet; 85 procent är positiva till EKL som verktyg för energieffektivisering. En högre andel av de svarande, tio procent, är negativa till EKL som verktyg i jämförelse med uppfattningen av EKL som lagstiftning. Det är dock fortfarande en mycket låg andel.

Figur 9. Vad är din uppfattning om EKL som verktyg för energieffektivisering i stora företag? (n = 113)

5.4 Energikartläggarnas uppfattning om Energimyndigheten

Utöver själva lagstiftningen och dess bidrag till energieffektivisering av stora företag har enkäten även omfattat frågor om hur energikartläggarna uppfattar Energimyndighetens arbete och stöd. Svaren är i mycket stor utsträckning positiva till det stöd Energimyndigheten erbjuder. Figur 10 visar att 77 procent är positivt inställda till Energimyndighetens stöd, åtta procent negativa och 15 procent har ingen uppfattning.

Figur 10. Vad är din uppfattning om Energimyndighetens stöd till energikartläggningar (genom exempelvis vägledning)? (n = 113)

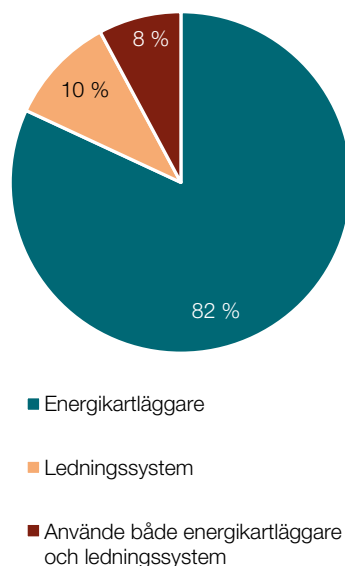
Sammanfattningsvis finns det en grundläggande konsensus bland energikartläggarna att energikartläggningar är värdefulla och att det möjligen finns utrymme för förbättringar i informationen på Energimyndighetens hemsida. Dock varierar upplevelserna och synpunkterna något när det gäller arbete med olika typer av företag.

6 Genomförandet av kartläggningen

Genom enkäten till de stora företagen har även genomförandet och uppfattningar av kartläggningen undersökts. I följande avsnitt presenteras resultaten för de frågorna.

6.1 Energikartläggning genom energikartläggare

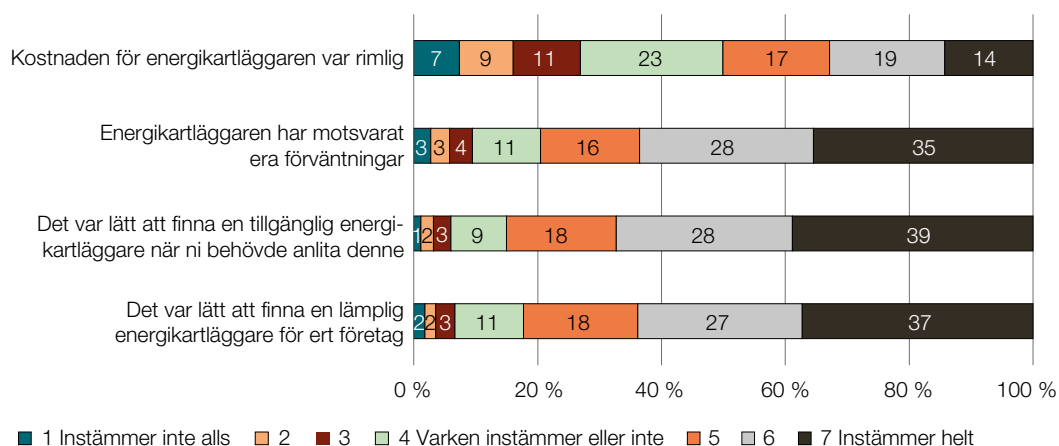
Hela 82 procent av företagen har under perioden använt energikartläggare för att genomföra energikartläggningar. Därtill har ytterligare åtta procent nyttjat energikartläggare kombinerat med ett ledningssystem. Tio procent av företagen anger att de endast nyttjat ett ledningssystem för genomförandet av energikartläggningar.

Figur 11. Använde ni er av en energikartläggare och/eller genomförde ni energikartläggningen/arna inom ett ledningssystem? (n = 957)

6.2 Upplevelser av energikartläggaren

För de företag som genomfört energikartläggningar med hjälp av en energikartläggare är erfarenheterna mycket positiva. Det gäller såväl förväntningar på energikartläggaren som möjligheten att hitta en lämplig kandidat som varit tillgänglig. Det påstående där respondenternas erfarenheter skiljer sig mest gäller kostnaden för energikartläggarens arbetsinsats. Fördelningen är alltså främst positiv (50 procent) eller neutral (23 procent), men med fler negativa erfarenheter. Det är även detta påstående som har högst andel ”Vet ej”-svar. En av tio svarade att de inte visste om energikartläggarens kostnad var rimlig. Se den vidare fördelningen av svar gällande upplevelser av att nyttja en energikartläggare i Figur 12.⁴

Figur 12. Företagens upplevelser av de certifierade energikartläggarna (n = 857–860)

De flesta företagen utvecklade sina svar om energikartläggaren med att belysa positiva erfarenheter av energikartläggarens arbete. Det gäller såväl de som anlitat en konsult eller har en certifierad energikartläggare inom företaget. 47 procent av fritextsvaren beskriver uttryckligen energikartläggarens arbete som bra. Även de negativa upplevelserna kopplat till kostnader och kunskap kommer till uttryck i fritextsvaren. Dessa respondenter menar att energikartläggaren inte är tillräckligt insatt i verksamheten samt att kartläggningen i sig är ett lagkrav som innebär en ytterligare kostnad.

6.2.1 Behov av stöd för att genomföra kartläggningar med hjälp av ledningssystem

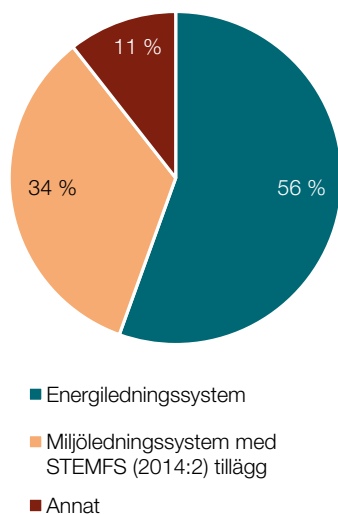
De företag som nyttjat både energikartläggare och miljöledningssystem har i enkäten även frågats om vad de behöver för att kunna genomföra kartläggningar utan certifierad energikartläggare i framtiden. De flesta fritextsvaren uttrycker behov av någon form av ytterligare kompetens eller resurser. Mer än hälften av fritextsvaren, 55 procent, efterfrågar även någon form av stöd eller ytterligare vägledning för att kunna göra detta.

⁴ Från dessa resultat har dock de som svarat ”Vet ej” tagits bort, då deras upplevelser inte bedömts relevanta att inkludera i analysen.

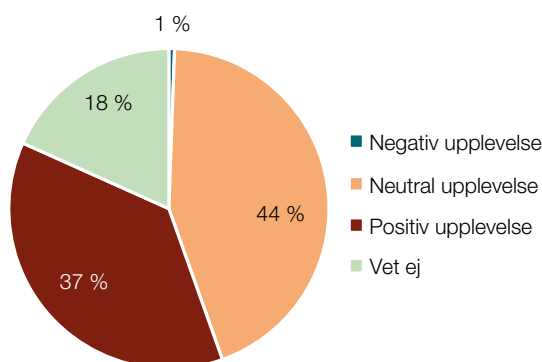
6.3 Energitkartläggning inom ett ledningssystem

För de företag som genomfört energikartläggning i ett ledningssystem har det funnits möjlighet att besvara frågor om vilken typ av ledningssystem de nyttjat samt hur de upplevt detta arbetssätt.

Figur 13. Vilket ledningssystem använde ni er av vid energikartläggningen/arna? (n = 171)

Av de 171 företagen som svarade att de använde sig av ett ledningssystem nyttjade en majoritet, 56 procent, ett energiledningssystem. En dryg tredjedel, 34 procent, nyttjade miljöledningssystem med STEMFS (2014:2) tillägg. Bland de som svarade "Annat" och skrev ett fritextsvar var det vanligast att respondenterna angav nyttjande olika typer av interna ledningssystem.

Figur 14. Hur upplevde ni energikartläggningen/arna inom ledningssystemet? (n = 175)

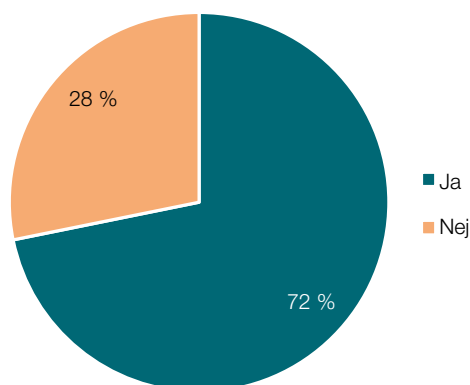
37 procent har en positiv upplevelse av att genomföra energikartläggningar inom ett ledningssystem. 44 procent av de som genomfört energikartläggningar inom ett ledningssystem är neutrala till upplevelsen och 18 procent uttrycker ingen åsikt. Gruppen respondenter som inte har någon åsikt tycks i hög grad bestå av personer som inte arbetade i sin nuvarande roll när energikartläggningen genomfördes. Generellt är alltså bilden positiv, med en försumbar mängd svarande som har haft en negativ upplevelse av att nyttja ett ledningssystem.

7 Resultat och utfall

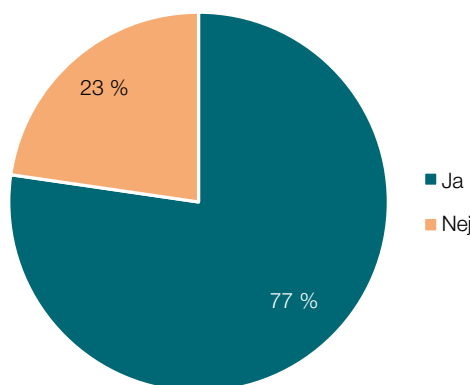
I följande avsnitt presenteras de resultat och utfall som företagen identifierat som följd av deras genomförande av energikartläggningar.

7.1 Energitkartläggningarna har identifierat och resulterat i åtgärder

72 procent av företagen har upprättat en handlingsplan utifrån de åtgärdsförslag som framkommit i energikartläggningen. För övriga 28 procent behöver deras svar inte betyda att energikartläggningen varit resultatlös. Det kan innebära att de bedömt att åtgärdsförslagen redan ingår i deras handlingsplan eller att de anser att det finns andra åtgärder för att energieffektivisera sin verksamhet. Se svarsfördelningen i Figur 15. Skillnaden mellan att genomföra åtgärder och att ta fram handlingsplaner återspeglas i den efterföljande frågan gällande genomförda åtgärder i företagen. 77 procent av de svarande företagen har genomfört åtgärder som identifierades under den senaste energikartläggningsperioden. Det är fem procentenheter högre än de som upprättat en handlingsplan för de identifierade åtgärderna. Se svarsfördelningen i Figur 16.

Figur 15. Har en handlingsplan upprättats på företaget baserat på identifierade åtgärder under senaste energikartläggningsperioden? (n = 951)

Figur 16. Har företaget genomfört åtgärder som identifierades under senaste energikartläggningsperioden? (n = 947)

Utifrån svaren om etablerade handlingsplaner och genomförda åtgärder fick företagen ange vilka åtgärder de genomfört. Bland de som beskrivit åtgärderna i fritext är belysning och LED (belysningstyp) samt värme och ventilation de åtgärder som förekommer i störst omfattning. Mer än hälften av fritextsvaren berör dessa typer av åtgärder. De åtgärder som mest frekvent beskrevs framgår av Tabell 1.

Tabell 1. Högst frekvent använda ord för identifierade och genomförda åtgärder inom företagen (n = 642)

Åtgärder	Antal omnämnan
Belysning	220
LED (belysning)	200
Ventilation	100
Värme	42
Tryckluft	37
Installation	35
Värmeåtervinning	34
Styrning	32
Optimering	28
Solceller	24
Värmesystem	19
Konvertering	18
Ventilationsaggregat	18
Isolering	17

7.2 Resultat i TWh och kostnader

Utöver resultaten i termer av handlingsplaner och genomförda åtgärder har företagen ombetts besvara hur stor energieffektiviseringspotential som identifierats under senaste energikartläggningsperioden. De har även ombetts uppskatta storleken på den besparing de identifierade åtgärderna har medfört eller förväntas medföra. Energimyndigheten har gett Sweco gränsvärden för att kunna bedöma rimligheten i de svar respektive företag angett. Den identifierade energieffektiviseringspotentialen förväntas inte överstiga 50 procent av företagets totala energianvändning. De åtgärder som genomförts förväntas som högst utgöra 25 procent av företagets totala energianvändning. Gränsvärden har även satts för vad som kan förväntas vara en rimlig kostnad, där Energimyndigheten skattar att 1 miljon kronor anses vara ett högsta riktvärde. Men denna fråga är mer komplex, eftersom företagets förutsättningar gör att kostnaderna kan variera (bransch, storlek, nyttjande av interna system eller konsult etc.). Därmed har inget fast gränsvärde satts.

I Tabell 2 presenteras företagens svar gällande beräknad energieffektiviseringspotential i TWh. Företagens svar presenteras först summerat till en total, därefter, en uppdelning utifrån tre klassificeringar av årlig energianvändning hos verksamheterna: under 2,8 GWh, 2,8–23,6 GWh och över 23,6 GWh. Denna indelning är gjord utifrån företagens inrapporterade uppgifter om sin energianvändning. Energiträkningen för samtliga företag har bidragit till att

identifiera en beräknad energieffektiviseringspotential om 4 TWh per år. Fördelningen mellan företag av olika storlek i sin energianvändning följer förväntade mönster, där företag med hög energianvändning även har identifierat en högre energieffektiviseringspotential. Två svar har inte kunnat kategoriseras i något spann, då uppgifter för dessa företags årliga energianvändning saknas. De återfinns därför endast som en del av totalen. Därför överensstämmer inte antalet svar för totalen med fördelningen av energianvändning.

I Tabell 3 presenteras hur stor besparing de genomförda åtgärderna har, eller förväntas, medföra. Den totala besparingen för de 545 företag som besvarat frågan uppskattas till 1,5 TWh per år⁵. Även här följer svaren ett förväntat mönster, där företag med högre energianvändning även genomfört fler åtgärder som inneburit, eller förväntas innebära, högre energibesparingar. I båda tabellerna har svar från respondenter sorterats bort till följd av Energimyndighetens avgränsningar. Det omfattar sju svar gällande identifierad energieffektiviseringspotential och 19 gällande genomförda åtgärder.

Tabell 2. Företagens uppskattade energieffektiviseringspotential

Hur stor energieffektiviseringspotential identifierades under den senaste energikartläggningsperioden? (TWh per år) per energianvändningsklassificering				
	Totalt	Under 2,8 GWh	2,8–23,6 GWh	Över 23,6 GWh
Summa	4 TWh	0,02 TWh	0,3 TWh	3,7 TWh
Antal svar	712	96	319	295

Tabell 3. Företagens uppskattade besparing av genomförda eller planerade energieffektiviseringsåtgärder

Uppskatta hur stor besparing de identifierade åtgärderna, som genomfördes under senaste energikartläggningsperioden, har medfört eller beräknas komma medföra i TWh per år? Per energianvändningsklassificering				
	Totalt	Under 2,8 GWh	2,8–23,6 GWh	Över 23,6 GWh
Summa	1,5 TWh	0,005 TWh	0,09 TWh	1,4 TWh
Antal svar	545	57	241	246

Utöver beräkningar av energieffektiviseringspotential och möjliga besparingar genomförda åtgärder bidrar, eller förväntas bidra till, har företagen besvarat vad energikartläggningarna kostat. De har även getts möjlighet att ange specifika uppgifter för konsultkostnader och omkostnader för tredjepartsvalidering i certifieringssystem. Tabell 4 presenterar en total sammanräkning för dessa svar. De 764 svarande företagen har spenderat uppskattningsvis 252,9 miljoner kronor på energikartläggningar under senaste energikartläggningsperioden. Av dessa totala kostnader har kostnader för konsulter uppgått till uppskattningsvis 150,7 miljoner kronor och uppskattade kostnader för tredjepartsvalidering i certifieringssystem uppgått till 12,4 miljoner kronor.

⁵ Energimyndighetens kommentar: Besparingen kan vara i underkant då endast 545 företag har angett en besparing trots att 947 företag har angett att de har genomfört åtgärder, se figur 16. Som jämförelse är siffror för total beslutad besparingspotential 2,2 TWh samt total identifierade energieffektiviseringspotential 6,3 TWh för de ca 1 200 företag som har rapporterat in energianvändning till Energimyndigheten.

Företagens svar har även delats upp utifrån deras nivå av energianvändning. Omkostnaderna för energikartläggningar ökar med en högre energianvändning. Det är ett förväntat mönster. Andelen som spenderas på omkostnader konsulter och tredjepartsvalidering för att genomföra energikartläggningar är högst för företag med energianvändning över 23,6 GWh, då ungefär 56 procent av kostnaden läggs på dessa poster. Motsvarande andelar för de med energianvändning på 2,8 – 23,6 GWh är 39 procent och de med lägst energianvändning under 2,8 GWh är 6 procent.

Av de 57 svarande företagen överstiger 1 miljon kronor i uppskattade omkostnader för energikartläggningar, vilket var det riktmärke Energimyndigheten angivit gällande omkostnaderna. Dessa företag är trots det en del av denna resultatsammanställning, eftersom de har granskats individuellt i samråd med Energimyndigheten utifrån deras förutsättningar där en kostnad över 1 miljon kronor bedömts vara rimlig.

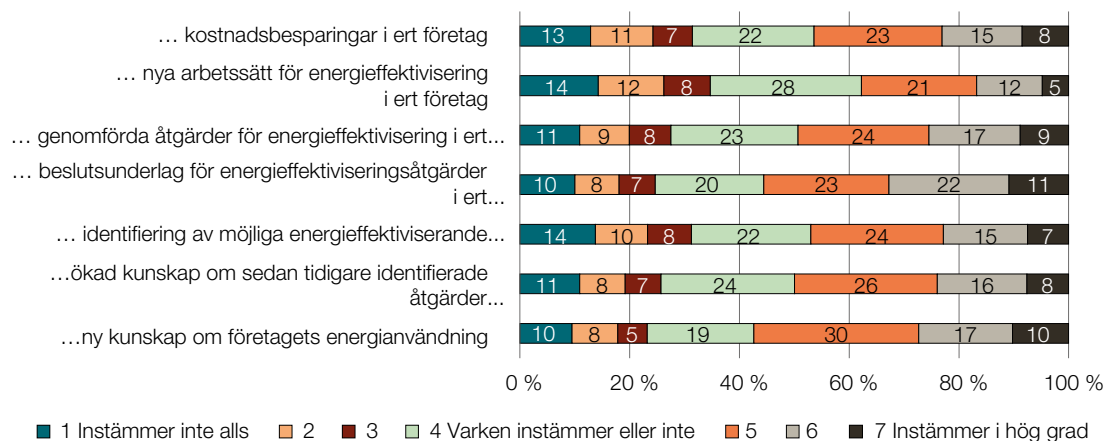
De 57 företag som överstiger riktmärket för att genomföra energikartläggningar följer inte något tydligt mönster, 38 företag har en energianvändning över 23,6 GWh och 19 har en energianvändning mellan 2,8–23,6 GWh. Inget företag har en energianvändning under 2,8 GWh. De återfinns i flera olika branscher men i störst utsträckning inom industribranschen med 28 företag och 10 inom branschen handel.

Tabell 4. Uppskattade omkostnader för att genomföra energikartläggning inklusive kostnaden för konsult och tredjepartsvalidering samt redovisat efter klassificerad energianvändning

	Kostnader i tkr	Antal svar
Totalt	252 940	764
...varav konsultkostnader	150 750	704
...varav omkostnader för tredjepartsvalidering i certifieringssystem	12 440	372
Energianvändning		
Under 2,8 GWh	13 810	119
2,8–23,6 GWh	98 980	334
Över 23,6 GWh	140 090	310

7.3 Vad energikartläggningen har lett till

Företagen har även fått uppskatta i vilken grad energikartläggningen bidragit till företagets verksamhet på olika sätt. Det presenteras i Figur 17. Respondenterna menar över lag att energikartläggningen har lett till förändringar i positiv riktning för företaget. Särskilt positiva är företagen vad gäller energikartläggningens bidrag till ny kunskap om företagets energianvändning och beslutsunderlag till energieffektiviseringsåtgärder. Det finns även en positiv tendens gällande identifiering av åtgärder som annars inte hade gjorts. Det påstående företagen är minst positiva till gäller energikartläggningens bidrag till nya arbetssätt för energieffektivisering.

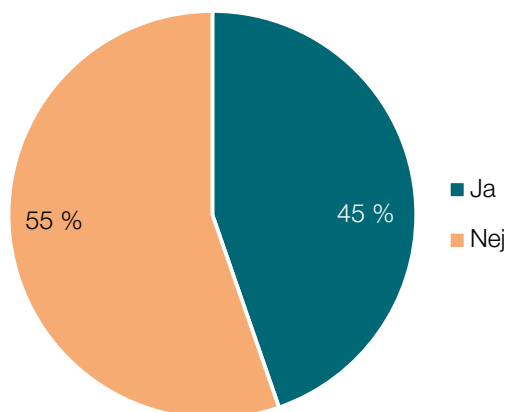
Figur 17. Ange i vilken grad som energikartläggningen/arna har lett till... (n = 948–951)

232 företag utvecklade sina svar på vad energikartläggningarna lett till i en efterföljande fritextfråga. Många av dem uttrycker att de på olika sätt har genomfört åtgärder och två av tre uttrycker att energikartläggningen bidragit till att bekräfta delar de ”redan” haft kunskap om. 76 företag (33 procent av fritextsvaren) uttrycker att energikartläggningarna på olika sätt bidragit till både ny kunskap om energianvändning och ökad kunskap om sedan tidigare identifierade åtgärder. Fördelningen av svaren per bransch ger inga tydliga indikationer på att det gäller någon särskild bransch.

7.4 Andra nyttor med energikartläggningen

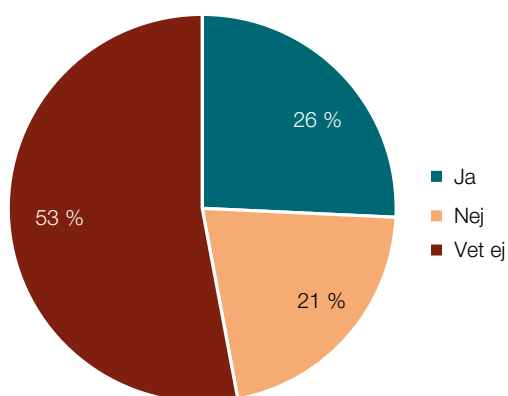
45 procent av företagen menar att EKL bidragit med andra nyttor och har utvecklat sina svar i fritext. De vanligaste svaren gäller underlag för information eller åtgärder. Med informationen åsyftar många respondenter extern kommunikation till kunder. Genom EKL menar företagen att de kan visa på hur de arbetar med hållbarhet på ett konkret vis. Det har även bidragit till att lyfta energifrågor till en högre strategisk nivå i företaget/koncernen, där respondenterna upplever att EKL varit ett bidrag med systematiska underlag.

En knapp majoritet av företagen, 55 procent, har dock inte haft nytta av EKL i andra sammanhang. Det är en förväntat hög andel, eftersom lagstiftningen och kartlägningsprocessen i sig har ett specifikt syfte att bidra till kunskap och åtgärder för energieffektivisering. Deras svar kan därigenom understryka att lagen implementerats på ett väl avgränsat sätt.

Figur 18. Har företaget haft nytta av energikartläggningen/arna i andra sammanhang? (n = 953)

Därutöver har företagen tillfrågats om deras åtgärder blivit lönsamma till följd av andra insatser eller investeringar. 53 procent av företagen uppgav att de inte vet om så är fallet. 245 respondenter, motsvarande drygt en fjärdedel, angav att de ser den typen av lönsamhet. För flera av företagen uttrycks det i termer av investeringar, antingen i ombyggnation eller nybyggnation av sina verksamhetslokaler samt investeringar i ny utrustning. Det innebär att företagen genom sina investeringar lyckats energieffektivisera sin verksamhet ytterligare. Några respondenter uttrycker ett samband mellan genomförandet av åtgärdsförslagen och de senaste årens ökande energipriser, vilket kan förklara en viss del av lönsamheten i åtgärdena.

Figur 19. Har energieffektiviseringsåtgärder blivit lönsamma till följd av andra insatser eller investeringar i ert företag? (n = 952)

8 Utvecklingsmöjligheter

8.1 Åtgärder i fokus för ökad nytta av EKL

För att stärka EKL:s bidrag till företagens energieffektiviseringsarbete har företagen ombetts besvara huruvida de ser någon utvecklingspotential för EKL. 56 procent av de svarande omnämner att fokus på åtgärder är en viktig del för att öka nyttan med EKL. Några menar att de upplevt ett ökat fokus på åtgärder från Energimyndigheten i kommunikationen gällande kartläggningen, vilket upplevs som positivt. Dock uppger en hög andel av de svarande, 39 procent, att de inte vet. Dessa svar tolkar vi som att de inte har någon vidare åsikt.

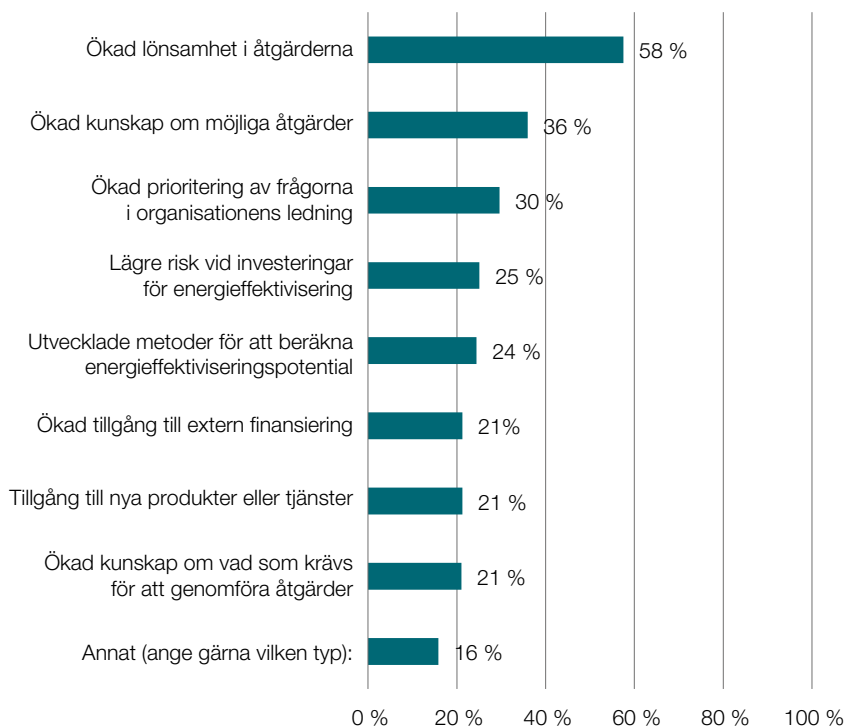
Fritextsvaren gällande förslag på hur energikartläggningar kan utvecklas för ökad nytta i förhållande till energieffektivisering innefattar många olika typer av önskemål. Av de 426 svaren finns få tydliga mönster. Några omnämner önskemål om att rapporteringskraven kan anpassas till deras verksamhet och önskemål om mer områdesspecifika vägledningar. Den höga andelen som omnämner fokus på åtgärder kan möjligen härledas till svaren gällande förenklade rapporteringsmöjligheter. Utöver önskemål om vägledning framkommer även flera fritextsvar som önskar ta del av goda exempel på genomförda åtgärder för energieffektivisering i sin bransch. Det finns dock ingen tydlig inriktning på vilka branscher detta gäller. Deras önskemål besvaras dock till viss del av andra svar som menar att detta stöd till viss del redan finns och utvecklats av Energimyndigheten. En respondent menar att Energimyndighetens ”[...] hemsida innehåller många bra exempel på åtgärder andra har vidtagit för att göra besparingar i både energi och kostnader. Fortsätt utveckla det.”

8.2 Behov för att genomföra ytterligare åtgärder för energieffektivisering

När respondenterna besvarat frågan gällande vad som behövs för att genomföra ytterligare åtgärder har de kunnat välja flera svarsalternativ eller inget alls. 58 procent menar att ökad lönsamhet är viktigt för att motivera åtgärder. Det överensstämmer med den bild företagen uppgett i tidigare enkätfrågor gällande genomförande av åtgärder, där fokus varit åtgärder som ger tydliga besparingar. Bland de som svarat ”Annat” angav en hög andel att det handlar om resurser.

Hantering av resurser är dock bortom Energimyndighetens kontroll. Övriga svar som framgår av Figur 20 är mer intressanta för vidareutvecklingen av framtidens EKL. Myndigheten kan exempelvis lyfta fram goda exempel på möjliga åtgärder och visa på utvecklade metoder för att beräkna energieffektiviseringspotential. Därigenom kan myndigheten bidra till att stärka företagens energieffektiviseringsarbete och underlättar i framtida energikartläggningar.

Figur 20 Vad behöver företaget för att genomföra ytterligare åtgärder för energieffektivisering?
Flera svar möjliga (n = 904)

8.3 En positiv bild av både EKL och Energimyndigheten

Uppfattningarna om EKL är över lag mycket positiva. De resultat vi presenterar i denna rapport visar även att Energimyndigheten upplevs göra ett bra jobb. Grunden för dessa uppfattningar beskrivs av företagen vara lyhördheten gällande deras behov och önskemål. För det vidare arbetet med implementering av liknande lagstiftning blir det således av stor vikt att upprätthålla etablerade strukturer, vägledning och övriga stöd till såväl företag som energikartläggare.

9 Slutsatser

Följande är de övergripande slutsatserna av utvärderingen:

- Företag och energikartläggare är positiva till lagen, och hur den implementerats och utvecklats.
- Kartläggningarna bidrar med nytta till företagens energieffektiviseringsarbete.
- Flertalet företag har genomfört åtgärder. För att fler åtgärder ska genomföras till följd av energikartläggningar menar företagen att det främst krävs högre lönsamhet i förslagen.
- Företag anser att de certifierade energikartläggarnas gör ett bra jobb och bidrar med kunskap om företagens energianvändning och potentiella åtgärder. Företagens främsta invändning gällande energikartläggarnas arbete är värdet på insatsen i förhållande till kostnaden.
- Energimyndigheten bidrar med ett bra stöd till såväl företag som energikartläggare. Många företag har dock ingen uppfattning om Energimyndighetens stöd, då deras energikartläggningar sker genom energikartläggare.

Hållbar energi för alla

Energimyndighetens uppdrag är att förena ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet i energisystem, som är hållbara och kostnadseffektiva med en låg påverkan på hälsa, miljö och klimat.

Vi bidrar med fakta, kunskap och analyser om tillförsel och användning av energi i samhället, och arbetar för en trygg energiförsörjning.

Forskning om framtidens energisystem och teknik får stöd av oss. Vi stöttar också affärsutveckling som gör det möjligt att kommersialisera innovationer och ny teknik, och ser till att goda lösningar kan exporteras.

Vi ansvarar för Sveriges officiella statistik på energiområdet, och hanterar stödsystem så som elcertifikatsystemet och handeln med utsläppsrätter. Dessutom deltar vi i internationella klimatsamarbeten, och förmedlar fakta om effektivare energianvändning till hushåll, företag och myndigheter.

Energimyndigheten är också beredskapsmyndighet och sektorsansvarig myndighet inom energiområdet.

Energimyndigheten, Box 310, 631 04 Eskilstuna

Telefon 016-544 20 00

E-post registrator@energimyndigheten.se

energimyndigheten.se